

Naročnina

Dnevna izdaja

za kraljevino Jugoslavijo

mesečno 25 Din

polletno 150 Din

celoletno 300 Din

za inozemstvo

mesečno 40 Din

redna iska izdaja

celoletno v Jug

slaviji 120 Din, za

inozemstvo 140 E

SLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov

1 slop. peti-vrsta

maloglasni po 150

in 20, večji oglaš

nad 45 mm v širini

po 3 in 4 Din, v

uredniškem delu

vrstica po 10 Dlr

g. Pr. vedem g.

naročilu popust

Izide ob 4 zjutraj

razen ponedelka in

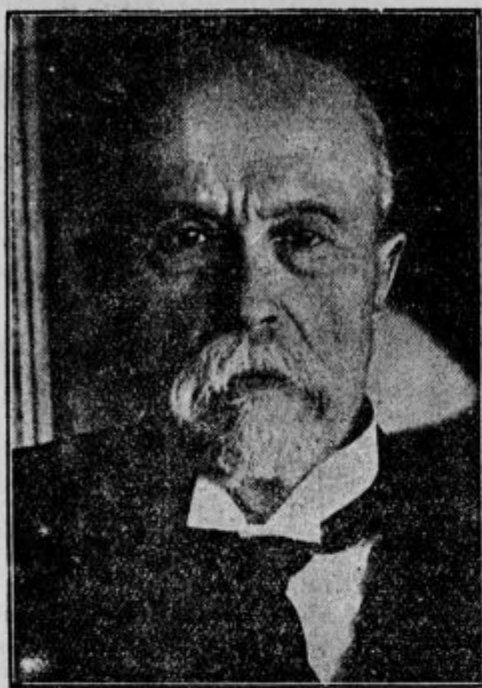
dneva po prazniku

Uredništvo je v Koparjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nevrnjeni
pismo se ne sprejema. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Koparjevi ulici št. 6 v Celovcu
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.345
za inzerate, Sarajev št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

T. G. Masaryk

S ponosom in radostjo praznuje danes ves češkoslovaški narod osemdesetletnico svojega velikega učitelja in voditelja. V svojo pravico je Masarykov jubilej narodni praznik za ves češkoslovaški narod, saj je bil Masaryk tisti, ki je že pred vojno jasno določil pot češkoslovaškemu narodu, ki je bil za časa velike borbe narodov njegov zvesti vodnik in ki je po vojni s svojo modrostjo ustvaril novo tradicijo češkoslovaške republike in jo obvaroval pred zlimi posledicami strankarskih strasti.

Obenem s češkoslovaškim narodom pa slavi Masarykov jubilej tudi hvaležni jugoslovanski narod. Vselej, kadar je bil jugoslovanski narod v težki stiski, je bila tu prijateljska Masarykova roka v pomoč. V stiski pa se izkažejo pravi prijatelji in kot tak se je izkazal Masaryk.

S spoštovanjem pa slavi Masarykov jubilej tudi kulturni svet. Ne samo radi njegovega odličnega znanstvenega dela, ne samo vsled njegovih predavanj in knjig, s katerimi je odpiral neslovanski Evropi vpogled v slovanski svet, temveč vsled mnogobrojnih primerov, ki kažejo, kako mora delati kulturni človek, da bo moderna kultura napredovala.

Kot katoličani seveda ne moremo soglašati z vsem Masarykovim delom kakor tudi ne z vsemi njegovimi idejami. Toda spoštljivo priznamo, da je želel služiti resnici, in ne kot pasiven raziskovalec, temveč kot aktiven borec.

Ko je spoznal, da je lepa povest o starosti kraljedvorskih rokopisov neresnica, je nastopil proti njej in razkril resnico, pa čeprav so mu očitali, da izdaja s tem svoj narod. Toda resnica nad vse! In ko se je širila neresnica o ritualnem umoru in zastrupljani javnosti, da bi že skoraj prišlo do pogromov, je vstal Masaryk v obrambo resnice in razgalil neresnico, pa najsi so leteli nanj očitki, da je podkupljen od židovstva. In ko je hotela habsburška politika s potvorjenimi dokumenti, plačanimi pričami in nezasišanim sodnim terorjem udušiti mlado jugoslovansko misel, je prihitel Masaryk v Zagreb in Beograd, da privede resnico k zmagi in uniči na laži zgrajeni komplot.

Pa še drug velik zgled dolžnosti je dal Masaryk. Ni zadosti, če inteligent spoznava in išče resnico, temveč za resnico se je treba tudi boriti. Pasivni ljudje ne ustvarijo nobenega napredka, ljudje ob strani so samo nepotrebni gledalci, čez katere gre življenje, napredek ustvarjajo samo aktivni ljudje. Ni sicer aktivnost komoda, toda življenje je trd boj, v katerem ni prostora za komodnost. Ljudje, ki se samo šopirijo v svojem znanju, ki ne oddajajo svojega znanja naprej, so za napredek naroda brez pomena, so luči, ki ne svetijo. Prav tako pa ni haska od ljudi, ki znajo samo kritikovati delo drugih, sami pa ne zgrabijo za nobeno delo. In samo bojzljivi pravijo, da se ne udeležujejo v javnem življenju, ker se boje, da bi si umazali roke. Kdor je moralno močan, ta se nikdar ne umaže, moralna sila pa se izkaže v aktivnosti, ne pa v zabavljajočem gledanju. Zlo našega časa izhaja od pasivnih vseznalcev, nesreča naše dobe je, da imamo premalo aktivnih borcev za pravico, poštenost in resnico. Zato so špekulanti v premoci in samo zato so mogoče afere, ki kljub vsej svoji umazanosti ne doživijo razčiščenja.

Iz pasivnosti v aktivnost mora preiti kulturni človek ter postati borec, ki nikdar ne

Proslava Masarykove 80 letnice

Masaryk - častni doktor ljubljanske univerze

Ljubljana, 6. marca. Danes je univerzitetni svet univerze Kralja Aleksandra I. v Ljubljani soglasno sprejel predlog filozofske fakultete, da se gospodu predsedniku češkoslovaške republike podeli častni doktorat in sicer radi njegovih izrednih zaslug za slovanstvo.

Čestitke Nj. Vel. kralja Aleksandra

Praga, 6. marca. AA. Danes dopoldne ob 11.30 je predsednik češkoslovaške republike dr. Tomaž Masaryk sprejel v svečani avdienci jugoslovansko deputacijo, ki sta jo tvorila minister za pravosodje dr. Milan Sršić in general Savič v spremlju poslanika dr. Grge Angjelinoviča. Pri tej priliki je g. dr. Sršić predal g. predsedniku republike lastnoročno pismo Nj. Vel. kralja Aleksandra in mu čestital k 80 letnici v imenu Nj. Vel. kralja.

Dar jugoslov. delegacije

Z našega poslaništva se je delegacija odpeljala v avtomobilih na Hradčane. Načelnik predsednikove pisarne dr. Veber je deputacijo čakal na dvorišču. Tam je deputacijo pozdravila častna četa z godbo in zastavo. Godba je intonirala jugoslovansko himno. Ob stopnicah predsednikove palače je bila postavljena častna straža. Pred vzhodom v predsednikovo zgradbo je člane deputacije pozdravil šef pisarne g. Stimpl in komandant straže. Predsednik dr. Masaryk je sprejel delegate v svečani dvorani in prisotnosti ministra za zunanje zadeve g. dr. Beneša in šefa svoje civilne hiše g. Šamala. Predsednik republike se je razgovarjal z deputacijo okoli pol ure in pri tej priliki je deputacija izročila predsedniku g. Masaryku darove Nj. Vel. kralja, najnovejše delo kiparja Iva Meštroviča, bronasto poprsje Mojzesa, visoko okoli 130 cm, in svilen preprogo z bosansko ornameniko.

Opoldne je naš poslanik g. Angjelinovič priredil kosilo, na katerem so bili ministri zunanjih zadev g. dr. Beneš, francoski poslanik dr. Charles Roux s francosko delegacijo, romunski poslanik g. Emami z romunsko delegacijo in člani naše delegacije. Popoldne je naša delegacija prisostvovala veliki reviji prške garnizije na Hradčanih. Zvečer je bila v narodnem gledališču svečana predstava, a nato je bila prirejena večerja v romunskem poslaništvu.

Proslava v Pragi

Življenje v Češkoslovaški je dobilo v toku preteklega tedna čisto svojevrstno podobo. Prirejajo se mnogobrojne javne manifestacije, vse v znamenju simpatij do sivolasega predsednika. Češkoslovaška vojska je proslavila 80 letnico svojega vrhovnega šefa s sijajnim

nizom velikih parad. V predsednikov dvorec na Hradčanih so jeli prihajati posetniki, da počaste Masaryka. Eden izmed prvih, ki je posetil predsednika republike, je bil predsednik Podmladka češkega Rdečega križa. V vsej državi so organizirana mnogoštevilna predavanja o življenju in delu predsednika dr. Masaryka. Prav tako je prirejenih kakih 100 gledaliških predstav, koncertov in razstav na čast in v proslavo predsednika republike. Osnovane so nove knjižnice in razširjene stare. Domala vse šole, ki so bile v poslednjem času zgrajene in razširjene, bodo nosile ime narodnega osvoboditelja dr. Masaryka.

Treba je poudariti, da so oblasti in državna administracija storili vse, kar je bilo v njihovi moči, da ta nacionalni praznik napravi čim bolj sijajen. Tako so obmejne straže in carinski stražniki na predvečer proslave iluminirali vso češko mejo. Razen tega so vojska, orožništvo, sportna društva, Sokoli in skavti priredili cel niz sportnih manifestacij.

Praga, 6. marca. n. V okviru Masarykove proslave je bila danes popoldne velika vojaška parada praške divizije na Hradčinu. Vojaštvo je defiliralo pred Masarykom, člani vlade in diplomatskim zborom. Ob tej priliki sta dve zračni eskadrilji vršili vaje v zraku. Nad krajem Bohinjem pri Pragi sta v zraku trčili skupaj dve vojaški letali in padli na tla. Vsi štirje letalci so mrtvi. En letalec se je skušal še v zadnjem trenutku rešiti s padobranom, ki pa se ni odprl.

Praga, 6. marca. AA. Priprave za svečano proslavo Masarykove 80 letnice so v polnem teku. Vsi stanovi in vse prebivalstvo brez razlike tekmuje med seboj, da bi čim dostojneje izrazilo šefu češkoslovaške države svoje spoštovanje.

Praga, 6. marca. r. Vojni minister dr. Viškovsky je izdal dnevno povelje, katero se bo prečitalo jutri vsem četnim enicam češkoslovaške republike. V tem povelju se govori o pomenu predsednika Masaryka za češkoslovaško državo. Opisuje njegovo delo ter njegova požrtvovalnost in zasluge za češkoslovaško republiko.

Svečanosti v Ljubljani

Masarykova 80 letnica je nadela tudi naši Ljubljani praznično lice. Sinoči je presenetila Ljubljančane razsvetljava Gradu in mestnega magistrata. »Kaj takega pa še nisem videl,« tako in slično si lahko slišal po ulicah, kjer so stremeli ljudje v to pravilčno sliko. Včeraj pa so se odele hiše z zastavami, tako da je mesto kljub delavnemu dnevu razodevalo praznično

razpoloženje. Več in več občinstva je napolnilo glavne ulice in pričakovalo, kdaj bo iz teme zasijal v luči reflektorjev naš Grad. In ko so se oglasili z razsvetljenega Gradu veličastni zvoki godbe dravske divizijske oblasti, je bil Marjin in Kongresni trg, Mestni in Krekov trg natlačeno poln občinstva, ki je občudovalo iz teme dvignjen in v sinjo belo luč postavljen ljubljanski Grad. Ponekod se je igranje vojaške godbe slišalo zelo razločno, tako posebno pred magistratom. Ni čuda, da je nastala pred magistratnim poslopjem prava gnječa. Močni reflektorji so tudi mestno hišo odeli v jako belo luč. Studentovska ulica bi lahko povedala, koliko ljudi je šlo na grajski hrib. Množice so valovile po ulicah še pozno v noč. Vse mesto stoji pod vtisom svečanosti, ki bodo danes dosegle svoj višek. Ljubljana je pripravljena, da dostojno in mogočno manifestira ob jubileju predsednika češkoslovaške republike Masaryka in s tem manifestira svoje globoko spoštovanje do predsednika prijateljske češkoslovaške republike.

Proslava v Zagrebu in Sarajevu

Zagreb, 6. marca. r. Povodom proslave Masarykove 80 letnice prinašajo vsi zagrebški listi njegovo sliko ter mnogoštevilne članke o njegovem delovanju, o njegovi filozofiji ter njegovi politični karijeri pred vojno, za časa vojne in po njej.

Sarajevo, 6. marca. AA. O priliki proslave 80 letnice rojstva predsednika češkoslovaške republike dr. Tomaža Masaryka bo jutri ob 11 dopoldne seja mestnega zastopstva sarajevske občine, na kateri bo govoril o g. dr. Masaryku mestni župan Mutevelić. Na tej seji bo prečitani tudi predlog, da se ena izmed sarajevskih ulic preimenuje v Masarykovo. Jugoslovensko-češkoslovaška liga je idala tiskano predavanje o g. Masaryku, ki bodo predavana jutri v vseh osnovnih šolah na teritoriju drinske, zetske in primorske banovine. Isti dan bo svečanost na ljudskem vseučilišču, kjer bodo govorili g. dr. Ostojić, dr. Vlada Andrić, bivši minister, in direktor gimnazije Stevan Marković.

Čestitke Francije

Praga, 6. marca. AA. Francoska delegacija, sestojeca iz generala Mittelhauserja in iz rektorja pariške akademije je Charletyja, bo danes izročila predsedniku češkoslovaške republike lastnoročno pismo predsednika francoske republike Doumergua s čestitkami k osemdesetletnici.

Masarykov fond

Praga, 6. marca. AA. Prezidentu češkoslovaške republike je bil izročen fond 20 milijonov kron za socialne in znanstvene namene.

Predlog naše vlade v Sofiji

Sofija, 6. marca. n. Jugoslovanski poslanik Nešić je danes po nalogu svoje vlade posetil zunanjega ministra Burova in mu predložil nastopni predlog svoje vlade: Jugoslavija predlaga, da naj na podlagi sofijske konvencije predvidena komisija za obmejne incidente preišče, ali je bila pri pirotskem bombnem atentatu kršena kaka določba o obmejnem prometu. Atentat sam ne spada v kompetenco te komisije, ker se je izvršil izven 10 km obmejne cone Jugoslavije je mnenja, da so mogli priti atentatorji samo iz Bolgarije in naj komisija preišče pravilnost tega naziranja, in če je naziranje pravilno, naj se ugotovi, na kak način so atentatorji prekoračili mejo. Bolgarska vlada je sprejela jugoslovanski predlog ter bo komisija najbrže že koncem tedna začela svoje delo. Postopanje Jugoslavije je napravilo v Bolgariji

zakrije resnice, temveč se vedno fanatično bori za njeno zmago. Zlasti pa je to naloga slovenskega inteligenta, ker dolžnosti inteligence so tem večje, čim manjšemu narodu pripada.

Masaryk je bil tak borec in zato je postal prvi v svojem narodu in človek, ki ga spoštuje ves kulturni svet. Naj bi v tem smislu postal Masaryk vzor tudi vsem nam in potem smo najlepše in nadostojnejše proslavili njegov jubilej.

zelo dober vtis, ker vidijo v tem napredek nasproti prejšnjim časom, ko so se v takih slučajih delali drugačni koraki. V Sofiji se tudi hvali postopanje bolgarskih listov, ki topot naglašajo, da mir ob meji redno motijo Makedonci, katerim se pa sedaj radi trdne volje po miru v obeh državah ne bo posrečilo kaliti prijateljskih odnosov, ki so se hvalobu upostavili za vedno med Jugoslavijo in Bolgarijo.

Inozemski glas o pirotskem atentatu

Dunaj, 6. marca. AA. Povodom atentata v Pirotu piše dunajska »Reichspost« med drugim tole: Sodeč po vsem so avtorji tega groznega zločina člani makedonskega komiteta, ki so hoteli s petim atentatom, kakor tudi s prejšnjimi atentati kompromitirati izboljšanje jugoslovansko-bolgarskih odnosov. Atentatorji bodo to pot dosegli ravno nasprotni cilj in še pripomogli k okrepitvi onih struj v Jugoslaviji in Bolgariji, ki streme po čim tesnejših prijateljskih odnosih med obema državama. Ti smotri so v skladu s smotri bolgarskih narodnih elementov in streme po veliki državi vseh Slovanov na Balkanu od Jadrana do Črnega morja. Zelo značilno je, zaključuje list, da začenja v Sofiji celo intelektualna mladina voditi račun o tem programu in o njegovi izvršitvi.

Pomorska demonstracija proti sovjetom

Bukarešt, 6. marca. n. List profesorja Jorge »Nemur Romanest« poroča, da so angleška, francoska in italijanska vlada sklenile, prirediti v Črnem in Baltičkem morju demonstracije svojih brodovij proti Sovjetski Rusiji, da s tem pokažejo pripravljenost, varovati romunske in poljske interese. Turška vlada je že dala dovoljenje za prehod brodovja zaveznikov skozi morske ožine.

Protest Nizozemske proti sovjetom

Haag, 6. marca. n. Duhovniki vseh veroizpovedi na Nizozemskem so sklicali v Amsterdam protestno zborovanje proti verskemu preganjanju v Rusiji. Zborovanja se je udeležilo več tisoč ljudi. Močna policijska straža je branila zborovalce pred napadi komunistov, ki se poskušali zborovanje motiti.

Schober obišče Pariz in London

Dunaj, 6. marca. n. Kakor poročajo velenjske »Wiener Naueste Nachrichten« iz zanesljivega vira, je državni kancler dr. Schober res prejel vabila od francoske in angleške vlade, da obišče Pariz in London. Dr. Schober namerava vabilu slediti. Ni pa še znano, kdaj namerava odpotovati.

Strahotne poplave v Južni Franciji

Več tisoč smrtnih žrtev - 30.000 ljudi brez strehe - Porušena mesta - Ljudje na begu - Pomoč vlade in vojaštva

Montauban, 6. marca. (Posebna vest »Slovenec«.) Oфициalna statistika naštevaja pri poplavi okoli 500 človeških žrtev. Ljudstvo pa o tem govori drugače. Oblasti skušajo prikazati katastrofo manjšo, da ne bi postala panika še večja. V resnici se govori, da je bilo samo v Montaubanu in Moissacu 300 do 400 mrtvih, v vsem poplavljenem ozemlju pa se smatra število mrtvih 3000 do 4000. Seveda do sedaj še ni bilo mogoče dognati pravega števila, kakor tudi ni mogoče natančno preceniti stvarne škode, ki znaša na stotine milijonov. V Montaubanu je slika opustošenja strašna. Katastrofa se je začela v ponedeljek ponoči od 12 do dveh. V tem kratkem času je voda narasla do drugega nadstropja. Nesreča je prišla tako hitro, da se je mogel rešiti pravčasno le majhen del prebivalstva, vsi drugi pa so mogli zbežati edine na strehe, od koder so jih pozneje reševali s čolni. Kjer se je hiša zrušila prej, kot je prišla rešitev, so bili vsi izgubljeni. Na kolodvor se je pripeljal polk sudanskih črncev, ki je popolnoma obkolil mesto in ne pustijo nikogar notri radi nevarnosti, ker se hiše vedno podirajo druga za drugo s strašnim ropotom. Drugače pa vlada v mestu mrtvaška tišina. Ulice so polne naplavljenega peska. Telefonske in brzojavne žice pa tvorijo pravcate žične ovire. Povsod je videti ženske, ki v naplavljenem blatu iščejo svoje imetje. Na drevju ob cestah je videti najrazličnejše predmete, ki jih je pustila voda, električne svetilke, gramofonske plošče, mlinčki za kavo, najrazličnejša obleka itd. je

obvisela na vejah. Višje ležeči mestni del pa je tako gost naseljen, da se ljudje komaj ogibajo drug drugemu. Davi je reka Tarn tako vpadla, da se je vrnila v svojo strugo. Vojaštvo upravlja brzojavne in telefonske proge. V Moissacu pa je voda še vedno tako visoka, da je kraj še vedno odrezan od sveta. Iz Moissaca, ki je dobesečno popolnoma zalit z vodo, še ni nobenih avtentičnih vesti. Splošno se ceni, da je ostalo brez strehe več kot 30.000 ljudi.

Pariz, 6. marca. n. V mestih Albi, Grillac, Cahors, Moissac in Montauban je povodenj porušila več sto hiš. V Moissacu je ostal nepoškodovan samo cerkveni zvonik. Pred tremi leti zgrajeni železniški most preko reke Tarn je zginit. Tudi mesto Lavaur je podobno razvalinam. Mestna elektrarna in plinarna sta porušeni. Kolikor pa je ostalo nepoškodovanih hiš na pobočju hriba, pa jih je porušil plaz, ki se je udril s hriba. V Villemure je Garona porušila 130 hiš. Pokopališče je popolnoma razorano ter je voda odplavila z grobov krste z mrlič. Delavci v tovarni za dušik, katerih je 600, so še vedno brez pomoči. Večina prebivalstva tega kraja je brez strehe. Narasle vode Garonne se hitro pomikajo proti Bordeauxu. V Reolu pri Bordeauxu je prebivalstvo izpraznilo že vse hiše. S svojim imetjem in živino so zbežali na hribe. V Bordeauxu z mrzlično hitrostjo pripravljajo vse varnostne ukrepe, da se pristaniške naprave obvarujejo škode.

Pariz, 6. marca. n. Prvi seznam zgub, ki

ga je izdalo notranje ministrstvo, naglašja, da podatki še niso popolnoma zanesljivi, ker manjkajo točne vesti. Seznam zgub pa poroča, da je bilo v Moissacu 150 mrtvih, 500 porušeni hiš in 3000 ljudi brez strehe. V Montaubanu je bilo 100 mrtvih. V popolnoma porušeni vasi Keyries 12 mrtvih. Iz skoro vseh drugih krajev pa prihajajo vesti, da je porušeni 20, 50, 80 hiš itd., da so razdrti mostovi, raztrgane cesti in nasipi in da je vedno več mrtvih. Policija in vojaštvo je popolnoma obkolilo Montauban in Moissac ter aretiralo več roparjev, ki so plenili po hišah. Pri izlivu reke Tarn v Garono je vse ozemlje pod vodo.

Pariz, 6. marca. n. Predsednik republike Doumergue odpotuje jutri v spremstvu Tardieuja v poplavljene kraje, da obišče najbolj poškodovane kraje v dolini Tarn in Garonne. V ponedeljek se bo vrnil v Pariz. Po vsej Franciji se zbira prostovoljni darovi za pomoč poplavljenem. Vojaško ministrstvo je odredilo mobilizacijo vseh tehničnih čet.

London, 6. marca. AA. Angleški kralj je poslal nastopno brzojavko francoskemu predsedniku:

»Doznan sem z najglobljejšim sočutvom o katastrofalnih poplavah, ki so opustošile obsežna ozemlja v južni in južnozahodni Franciji. Izražam Vam tem potom g. predsednik moje globoko simpatijo z žrtvami in posebno z onimi, ki so izgubili v tej katastrofi življenje. Angleški poslanik v Parizu je istotako izrazil globoko simpatijo angleške vlade francoski vladi.

Požigi šol na Primorskem

Sušak, 6. marca. V Škrbini in Braniču na Krasu sta zgoreli obe šoli. Karabinjeri so aretirali veliko oseb, katere sumijo zločina ali pa pomoči pri njem. Poslanca Coselschi in Garibaldi sta v rimski zbornici vložila interpelacijo na ministra notranjih zadev v svrhu, da bi se izvedelo njegovo mnenje in da bi se dobile natančnejše informacije glede številnih požigov šol v Julijski Benečiji, ki se čedalje bolj množijo, zlasti pa glede onih, ki sta se zgodila te dni v Škrbini in Braniču na Gorškem, pa sploh o delovanju gotovih elementov v tej pokrajini.

Sušak, 6. marca. Italijanski listi pišejo, da je izbruhnil požar razen v šolah na Spodnji Braniču in Škrbini tudi v Ribemberku. Štiri mladeniči, ki so jih zaradi suma požiga zaprli karabinjeri v Stanjelu na Krasu, so bili izpuščeni, ker so dokazali svoj alibi. Zaprli so pa posestnika Antona Cotarja iz Škrbine, kojega hiša neposredno meji na šolo.

Po Tardieujevi zaupnici

Pariz, 6. marca. n. Močna Tardieujeva večina 53 glasov daje listom povod, da jo slavijo kot sijajno zmago. Proti vladi je glasovala leвица. Radikalna leвица Loucheurjeva, ki šteje 54 poslancev, je razen 9 poslancev glasovala za vlado.

Pariz, 6. marca. AA. Angleški ministrski predsednik Macdonald je čestital Tardieuju k njegovemu uspehu v zbornici. Tardieu se je zahvalil za čestitanje s posebno zahvalno brzojavko.

Admiral v. Tirpitz - umrl

Berlin, 6. marca. AA. Admiral v. Tirpitz je danes umrl.

Alfred Friedrich v. Tirpitz je bil rojen 11. marca 1849 v Küstrinu kot sin sveznika apelacijskega sodišča. Posvetil se je pomorski karijeri ter je postal 1895 nemški kontra-armiral. Leta 1897 je bil imenovan za državnega tajnika nemškega pomorskega urada in leta 1898 je postal pruski vojni minister.

Razvoj nemške mornarice pred vojno je v tesni zvezi z njegovim imenom. Podlago za nemško mornarico je ustvaril l. 1897 s svojim gradbenim načrtom za zgradnjo velikih bojnih križark. Takoj po izbruhu vojne je zahteval Tirpitz takojšnjo intervencijo mornarice, vendar pa se mu je nemški cesar zoperstavil. Imel je v nemških političnih krogih mnogo nasprotnikov.

Po vojni se je udeležil političnih borb, posebno od l. 1924 naprej, ko je bil izvoljen v nemški parlament kot kandidat nemške nacionalne stranke. Leta 1928 ni več kandidiral.

Ko je leta 1924 začel izdajati svoje spomine, je vzbudil v nemški javnosti mnogo prahu z objavljanjem dokumentov.

Gandi bo apeliral na podkralja

Pariz, 6. marca. AA. Gandi je izročil ultimatum, v katerem izjavlja, da hoče vendarle še enkrat apelirati na podkralja v Indiji, preden bo otvoril akcijo o civilni neposlušnosti. Gandi smatra angleško gospodstvo za nesrečo in prokletstvo, proglašja pa istočasno, da ne goji nikakih predsodkov napram Angležem kot takim. Nada v uspeh konference med angleškimi in indijskimi zastopniki je ničeva. Rešitev je mogoča samo z izvršitvijo sklepov nacionalnega kongresa.

London, 6. marca. n. Javljajo se, da je Gandi v svojem ultimatu predlagal podkralju tudi oseben razgovor z njim.

Primo de Rivera nameraval državni udar?

Pariz, 6. marca. n. Iz Madrida se poroča, da se je Primo de Rivera pred osmimi dnevi vrnil v Barcelono, da tam s pomočjo generalnega kapitana Barrera in poveljnikov polkov v dotičnem okrožju pripravi državni udar. Subalterni častniki pa so se proti temu odločno uprli ter je Barrera obvestil vlado o načrtu Primo de

Rivera. V Madridu sta se vršila dva dolga razgovora s kraljem, nakar je bil poslan v Barcelono bivši notranji minister, general Amido, da bi bivšega diktatorja odvrgel od tega načrta. Primo de Rivera je potem odpotoval v Pariz ter ga je do meje spremljal kriminalni uradnik.

Londonška konferenca se nadaljuje

Optimizem ameriškega delegata — Na težje je vprašan e podmornic

London, 6. marca. AA. Komisija za velike boje lačje se bo sestala v petek.

London, 6. marca. AA. Francoska delegacija za pomorsko razorožitveno konferenco prispe v London nočjo. Jutri dopoldne bo konferenca nadaljevala prekinjeno delo v polnem obsegu — Ameriški listi objavljajo danes ugotovitev pitega ameriškega delegata v Londonu Stimsona, v kateri zavrača trditve, da bo konferenca končala s povečanjem pomorskih sil in ne z njihovo redukcijo. Sporazum, ki ga nameravata skleniti Anglija in Združene države, bo za obe stranki zadovoljiv.

London, 6. marca. AA. Zunanji minister Henderson se je sestal snoči z Briandom, ki je začasnó vodja francoske delegacije, dokler se ne vrne Tardieu, ki je odločil odhod v London, da poseti poplavljeni ozemlja v Južni Fran-

ciji. Jutri bo nadaljevala konferenca v polni meri svoja dela. Zjutraj se bodo sestali vodje delegacij. Danes popoldne so strokovnjaki pododbora nadaljevali razpravo o vprašanju podmornic s posebnim ozirom na posamezne jedinice te vrste ladij. Kakor poročajo stoji Anglija na stališču, naj se določi maksimalna tonaža za posamezne podmornice na 1800 ton, kakor je bilo svoječasno dogovorjeno na pomorski razorožitveni konferenci treh velesil v Zenevi, ki je bila elta 1927. Angleško stališče podpirajo tudi ameriški in italijanski delegati. Japonski delegati so predlagali, naj se določi velikost podmornic na 2000 ton, dočim so francoski delegati zahtevali maksimalno tonažo od 3000 ton. Razprava se vrši po teh številkah in se bo nadaljevala na prihodnjem sestanku.

Finančna kampanja rumunske opozicije

Poostreitev strankarskih bojev

Bukarešta, 6. marca. AA. Na snočnji seji parlamenta je minister financ Madgearu ostro napadel zločinsko akcijo, ki obstoja v razširjanju lažljivih vesti o Besarabiji. Vlada je ugotovila, da širijo take vesti politiki onih strank, ki jih je prebivalstvo obsodilo pri pravkaršnih volitvah. Sedaj so ti ljudje začeli akcijo proti finančnim razmeram v državi. V vsemu silami skušajo izpodkopati ugled domačih denarnih zavodov v inozemstvu. O tej akciji ima vlada že dokaz dokazov v rokah in zbira nove, da bi mogla krivce prijeti z vso ostrino zakonov.

Razstava južnih Slovanov v Nemčiji

Draždani, 6. marca. n. V Draždanih, Berlinu in Kolnu nameravajo prirediti razstavo domače industrije in narodne umetnosti južnih Slovanov, ki jo protežirajo srednjeevropski inštitut v Draždanih. Kuratorij tega inštituta je predlagal vodstvo razstave narodnemu gospodarskemu profesorju dr. Mišnjakovu v Sofiji, ki je pripravljen mesto sprejeti.

Polvorjene novčanice po 100 šilingov

Dunaj, 6. marca. AA. »Korbiro« poroča: V dunajskem predmestju je redarstvo odkrilo v delavnici nekega mehanika stroj za izdelovanje potvorjenih novčanic po 100 šilingov. Falzifikati so dobri.

Oskrba Dalmacije z vodo

Split, 6. marca r. Banska uprava v Splitu bo v najkrajšem času pristopila k oskrbovanju Dalmacije s pitno vodo. Izgradili se bodo veliki vodnjaki, kakor tudi vodovodi. Prebivalstvo Dalmacije že dolgo časa zahteva oskrbovanje s pitno vodo. Pomanjkanje vode občutijo posebno v okolici Zadra, ker morajo hoditi po vodo v mesto.

Konferenca o vzhodnih reparacijah

Pariz, 6. marca. r. Danes popoldne se bo vršila plenarna seja konference o vzhodnih reparacijah, na kateri se bo nadaljevala razprava o poročilu finančnega in pravnega odbora. Delo konference bo pospešeno. Finančni odbor konference permanentno dela, medtem ko je pravni odbor prekinil svoje seje, dokler ne dosepe statistični podatki o zaplenitvi posestev na češkoslovaškem ozemlju.

Za naše agronome

Belgrad, 5. marca. AA. Da se končanem agronomom omogoči pouk v praktičnem gospodarstvu in da s tem zadosti zakonu o pospeševanju poljedelstva, bo ministrstvo za poljedelstvo vsako leto prevzelo gotovo število končnih agronomov v enoletni staž na državnih in banških poljedelskih posestvih. V to svrhu je ministrstvo za poljedelstvo izdalo na podlagi gornjega zakona pravilnik o delu agronomov za dobo staža. Agronomi se morajo glasno tega pravilnika za časa staža seznaniti z vseni strani poljedelstva, z uporabo vseh naprav in orodja ter z upravo in s knjigovodstvom na teh posestvih. Za časa staža bodo agronomi prejemali od uprave posestev stanovanje, kurjavo in razveljavljajo, od ministrstva poljedelstva pa denarno podporo. Naposled ureja pravilnik dolžnosti med upravo posestev in stažisti ter med posestvi in stažisti ter ministrstvom za poljedelstvo.

Namesnihi pravosodnega ministra

Belgrad, 6. marca. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev imenoval za namesnika ministra pravde dr. Srškića, dokler bo le-ta v inozemstvu, ministra brez portfelja Nikolo Uzunovića.

Ministri v Zagrebu

Zagreb, 6. marca. r. V Zagrebu je dospeel večeraj dr. Stanko Svrljuga, finančni minister ter dr. Anton Frangeš, poljedelski minister. Prihod dr. Svrljuge je zgolj privatne naravi. Dr. Frangeš je večeraj in danes izvršil več inspekcij ter posetil razne oddelke svojega resora. Imel je tudi konferenco s poljedelskimi strokovnjaki. Dr. Frangeš odpotuje jutri po inspekcijskem potovanju po banovini.

Povratek dr. Nikiča

Pariz, 6. marca r. Včeraj je odpotoval iz Pariza g. dr. Nikič, ki se je mudil tu dalj časa s svojo soprogo. Na kolodvoru sta se od njega poslovila dr. Kežman in Vladko Radič. Dr. Kežman ostane še nekaj časa v Parizu, nakar se tudi on vrne v domovino.

Dunaj, 6. marca. r. Dr. Nikola Nikič, bivši jugoslovanski minister je prišel na Dunaj. Predno se vrne v Jugoslavijo bo ostal nekoliko dni tu.

Obseg Vraničeve tatvine vedno večje

Zagreb, 6. marca. r. Velika afera v zagrebški carinski centralni blagajni zavzema vedno večji obseg. Za prihodnje dni se pričakujejo nove aretacije, ki so ne samo v Zagrebu, temveč tudi izven mesta. Aretirani blagajnik Vranič je zahteval pri prevzetju denarja vedno dve priznanici in si z njihovo pomočjo znal prigrlojufati čedne vsote. Komisija finančnega ministrstva se še vedno nahaja v Zagrebu ter obvešča o vsakem svojem koraku finančnega ministra, ki je odredil najstrožjo preiskavo.

Fond »Dakse«

Sušak, 6. marca. r. Društvo pomorskih strojnikov na Sušaku, v katerem so organizirani vsi strojniki naše države, je započelo akcijo za zavarovanje naših mornarjev za slučaj nesreče na morju. Povod te akcije je dala nesreča »Dakse«, po kateri je osirotelo veliko število dalmatinskih rodbin. Ta akcija je našla razumevanje po vseh pokrajinah naše države ter se je že stavlil predlog, naj se osnuje fond »Dakse«, ki ne bo pomagal le sirotam po nesreči »Dakse«, nego bi tudi zavaroval pomorščake za slučaj sličnih nesreč.

Izplačilo investicijskega posojila

Belgrad, 6. marca AA. 17. kupon 7% investicijskega posojila iz leta 1921. se bo izplačeval od 15. marca dalje pri tehle ustanovah:

1. pri vseh davčnih upravah,
2. pri poštni hranilnici v Belgradu in pri njenih podružnicah v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu s področnimi poštami,
3. pri vseh pooblaščenih denarnih zavodih,
4. pri oddelku za državne dolgove in za državni kredit.

IX. večer mednarodnih rokoborbo v Unionu

Kot prvi par sta nastopila k odločilni borbi Sotler iz Ljubljane in Doberl iz Celja. Oba sta se borila zelo temperamentno in skušala doseči na razne načine čim prej odločitev. Sotler je bil že skoro premagan, ko se je nenadoma dvignil in v 42. minuti položil s »suplesom« Doberla na hrbet. Občinstvo je bilo nato lepo zmago mladega, simpatičnega Ljubljana zelo vžlečeno.

V silu ameriške rokoborbe, v kateri so dovoljeni vsi prijemi, razen vtiskanja oči in vrtanja v ušesih, sta se borila Wehrman in Budrus. Pri tem načinu rokoborbe je prišla do veljave vsa robustnost Budrusa. Z nogami je dvakrat tako stiskal Wehrmana za vrat, da je ta dal dva znaka, da prosi milosti (klor namreč trikrat udari s pestjo na tla, je ravno tako premagan, kakor če se ga položi na hrbet). V drugem spopadu, ko je Budrus tiščal z nogami Wehrmana za vrat, se je ta potem, ko je dvakrat udaril s pestjo po tleh, rešil nevarnega prijema in slisnil Budrusa na hrbet. Ta način borbe ni sporten in ni vzbudil simpatij med občinstvom.

Nato sta nastopila Mrna in Johnson. Videlo se je pa takoj, da se Mrna ne upa boriti preveč robustno z zamoreci, ki mu je tudi očitno pokazal, da bo uporabil svoje bokarske zmožnosti. V tem turnirju je bila to najživljanejša borba. Mrna je delal od prvega trenutka z vso silo na čimprejšnjo zmago. Po 25 minutah je končala borba neodločeno.

Nato sta nastopila k revanšni borbi Kop in Equatore. (Zanimivo je, da Equatore ni italijanski, ampak češki državlján, čeprav je rojen v Meramu.) Vse prejšnje borbe je občinstvo živahno spremljalo, čim sta pa ta dva nastopila, je nastala velika tišina. Oba sta se borila zelo energično, toda fair. Pri tej borbi se je Kopu posrečilo ne samo dolgo braniti se Italijanovega prijema, ampak je celo sam dobil trikrat Italijana v njegov prijem. Z raznimi prijemi je Kop že imel Equatoreja na hrblju, z neverjetno gibčnostjo se je pa vedno rešil. V 36. minuti se je končno zgodilo to, česar so se vsi bali. Ko je Kop poskušal vreči Equatoreja preko rame, je poslednjemu uspel prijem dvojni Nelson. Bil pa je tako izčrpan, da se je takoj videlo, da se bo Kop rešil. In res, v 43. minuti se je Kop nenadoma rešil prijema, pograbil Equatoreja in ga z dvojnimi ročmi v potegom vrget na hrbet. Silen vihar navdušenja je pozdravil to ponovno zmago Kopa, ki je bila to pol izvojevanja docela zasluženo, kajti v vsej borbi se je jasno videla silna moč Kopa, katero je skušal Equatore paralizirati samo s spretnostjo in poizkusi, dobiti ga v svoj pogubonosni prijem.

© Drva, premog, koks kupujte pri družbi »Kurivoc« na Balkanu, telef. 3434.